



SIRKKU KIVISTÖ

Palestiina-puu Shatilan leirissä kuiskii pakolaisten vanhoista asuinsijoista.

AKYSin vuoden 2022 tärkein urakka

Viime helmikuussa laaja kansalaisjärjestöjen ja ruohonjuuriliikkeiden koalitio, jossa AKYSkin on mukana yhteistyöverkostonsa ECCP:n kautta, käynnisti EU-kansalaisaloitteen, jonka tavoitteena on saada EU kieltämään kaupankäynti laittomien siirtokuntien kanssa kaikilla miehityillä alueille. Tämä asia oli esillä jo AKYSin kevät-lehdessä, mutta kuten kaikki tiedämme, että kertaus on opintojen äiti, AKYS pitää tärkeänä asian kertaamista. Tavoitteena on saada miljoona ihmistä vaatimaan siirtokuntakaupan kieltämistä. Nimiä kerätään koko Euroopassa. Aikaa on ensi helmikuuhun. Sivulta 3 löytyy tarkka ohje siitä, miten oman nimensä voi lähettää. Annettu ääni menee suoraan Brysseliin eikä kukaan näe, ketkä ovat antaneet nimensä.

EU:n kansalaisina meilläkin on mahdollisuus saada EU noudattamaan kauppapolitiikassaan kansainvälistä lakia, kieltämään voitontavoittelu miehityksestä ja kaupankäynti laittomien siirtokuntien kanssa. Kaikki ovat tervetulleita osallis-

tumaan tähän kampanjaan. Kiitos jo kantaa otaneille.

AKYSin jäsenistö auttaa monin tavoin palestiinalaisia

AKYS perustettiin 1970-luvulla Libanonin sisällissodan riehussa. AKYS keskittyi silloin Libanoniin paenneiden palestiinalaisten ongelmiin. Valtion tuki kehitysyhteistyöhankkeisiin oli 1970-1980-luvuilla runsasta. AKYS pystyi valtion avulla tukemaan palestiinalaispakolaisia terveydenhuolto- ja naisten ja lasten hyvinvointihankkeissa. AKYS pystyi myös rahoittamaan valtion tuella uuden sairaalan rakentamista Jemeniin. Sinne matkusti suomalaisia sairaanhoitajia auttamaan terveydenhuolto alkuun.

Vuosituhanen vaihtuessa kaikki alkoi olla niukempaa ja jouduimme huomaamaan, että ulkoministeriön rahat eivät enää irtoa pienten järjestöjen, kuten AKYSin hankkeisiin. Niukentunut rahoitus

tuntui palestiinalaispakolaisten elämässä, kun Beirutin sataman räjähdys runsaat kaksi vuotta sitten johti Libanonin syöksykierteeseen. Suomen valtion avunanto kehitysyhteistyöhön ja humanitääriseen apuun on ikävä kyllä painunut niukemmaksi, eikä valtio enää tue kovinkaan auliisti köyhiä maita ja pieniä kansalaisjärjestöjä.

Myös Jemenissä, jonka kohtaloa **Jussi Sinnemaa** avaa tässä lehdessä, elämä on raskasta. Palestiinalaisten ja jemeniläisten murheet eivät näy Suomen mediassa. Näin ei moni Suomessa pysty edes ymmärtämään sitä avuntarvetta, mitä nämä maat kokevat.

YK:n teema Kansainvälinen päivä solidaarisuuden osoittamiseksi Palestiinan kansalle 29.11 on tämän syksyn kohokohtia.

Akys muistaa sitä jo lauantaina 26.11

*Ilona Junka
puheenjohtaja*

Tervehdys Suomen Lähi-idän instituutista

Paluu Beirutin kahden ja puolen vuoden poissaolon jälkeen oli järkytys. Toki tiesin, miten huonosti Libanonilla menee, mutta sen kokeminen konkreettisesti on eri asia. Kuten melkein kaikilla muillakin täällä, päivittäistä elämääni rytmittää sähkön saatavuus. Verkkosähköä tulee enakoimattomasti vain tunnin tai pari päivässä, mutta toki minulla on sopimus paikallisen generaattorilla tuotettua sähköä tarjoavan yrittäjän kanssa. Vajaan 200 euron kuukausihintaan saan 10 ampeeria, 13 tuntia vuorokaudessa. Kesäisen kuumassa Beirutissa yritän olla kotona lähinnä silloin kun on sähköä ja mahdollisuus pitää päällä edes yhtä ilmastointilaitetta. Aamulla nousem generaattorin aikataulun mukaan, illalla menen töistä kotiin sen mukaan.

Vedestäkin on pulaa. Sitäkin tulee ilmeisesti keskimäärin tunnin verran päivässä. Kotitalomme tankeista vesi on tähän saakka loppunut onneksi vain kerran, jolloin vuokraemäntämme tilasi paikalle tankkiauton.

Pankkijärjestelmä ei toimi eikä luottokortilla voi maksaa. Myyjän pelkona on, että hän ei saa rahojaan pankista. Ulkomaalaisella kortilla osta-

van erityisenä pelkona puolestaan on, että Libanonin punnissa määritelty maksu konvertoidaan euroiksi virallisen kurssin mukaan, joka on yli 20 kertaa korkeampi kuin todellinen kurssi. Viiden euron ostos maksaisi silloin yli satasen. Suurin seteli on 100 000 Libanonin punttaa, nykyarvoltaan noin kolme euroa. Seteleitä pitää lompakossa olla tuhti nippu, koska kaikki maksetaan käteisellä. Jos siis on niin onnekas, että rahaa ylipäättään on.

Monilla ei ole. Valuutan arvon romahdus ja inflaatio on syönyt julkisen puolen palkat olemattomiin, minkä vuoksi monet virkailijat lakkoilevat tai käyvät töissä vain 2–3 päivänä viikossa. Virkailijoilla ei ole varaa työmatkoihin eikä virastoilla sähköön. Perheillä ei ole varaa generaattorimaksuihin tai ostoveteen. Yksityisissä yrityksissä osa valuutan romahduksesta on korvattu työntekijöille, ja esimerkiksi puolet palkasta saatetaan maksaa dollareissa – laskettuna virallisen kurssin mukaan.

Huolimatta talouden ja infrastruktuurin vakavista ongelmista täällä on yhä hyvät toimintaedellytykset instituutille. Kesätauon jälkeen nau-



Finnish Institute in the Middle East
المعهد الفنلندي في الشرق الأوسط
Suomen Lähi-idän instituutti

timme viime syksyn tutkijavieramme **Vana Kalendarianin** koordinoimasta konferenssista *“The Changing and Enduring Face of the Ancient Near East: The Impact of Migration and Imperialism through the Ages”*. Valikoima konferenssiesitelmää julkaistaan pian FIMEn Youtube-kanavalla. Syksyn aikana pidetään toisen tutkijavieramme luotsaama työpaja *“Everyday Peace practices in the Middle East: Insights for research and practice”*, ja lokakuussa on opintomatka vastasaapuneiden oppilaiden parissa työskenteleville opetusalan ammattilaisille.

FIMEn aktiviteetista voi nauttia myös muualla kuin Beirutissa tai Helsingissä, vaikka kotisohvalla. FIMEn pitkään työn alla ollut avoin verkkokurssi *“Väärinymmärretty uskonto? Tunnne islamin perusteet”* on nyt julkaistu ja suoritettavissa. Tiedätkö jo, mitä *sharia*, *suura* tai *jihad* tarkoittavat? Haku verkkokurssille *“Love, marriage and dating in the Arab world. Anthropological perspectives on contemporary practices”* on auki 20.9. saakka. Lähi-itä NYT -blogin ja -podcastin annista lisää myöhemmin tässä uutiskirjeessä.

Meille instituuttilaisille elämä Beirutissa on kaikkea muuta kuin ankeaa. Elokuussa aloitti FIMEn uusi harjoittelija **Vera Jegorenkov** ja syyskuussa meillä on kylässä FIMEn tutkijavieras **Samuli Lähteenaho**. Beirutissa järjestetään mielenkiintoisia tapahtumia – muitakin kuin FIMEn, täällä on muun muassa meneillään Banksyn näyttely, ruoka on herkullista, ihmiset ystävällisiä ja Libanonin maisemat henkeä salpaavia.

FIME etsii parhaillaan uutta johtajaa, joten jos haluat luotsata pientä ja dynaamista organisaatiota muuttuvassa maailmassa, nyt olisi siihen mahdollisuus. Myös haku ensi kevään korkeakouluharjoittelijaksi on auki.

Anu Leinonen
Suomen Lähi-idän instituutin
vt. johtaja

Lähteenä FIMEn uutiskirje
4/2022



Poikkeuksellinen autoton päivä Hamra-kadulla Beirutissa.

Tilanne Libanonissa huononee päivä päivältä

Tilanne Libanonissa huononee päivä päivältä. Maailmanlaajuisen talouskriisin lisäksi maamme ongelma on korruptoituneet poliitikot, jotka ovat ryöstäneet valtion varat ja jättäneet kansan puille paljaille.

Libanonissa asuvien palestiinalaisten tilanne on vielä maan kansalaisia vaikeampi; siinä missä monet Libanonin kansalaiset ovat voineet muuttaa ulkomaille paremman elämän ja toimeentulon perässä, palestiinalaisilla ei juridisten dokumenttien puutteen vuoksi ole juurikaan mahdollisuuksia saada viisumeita ja oleskelulupia muihin maihin, ja heidän on myös vaikea löytää Libanonissa työtä, josta saisi kunnollisen toimeentulon.

Valuuttatilanne on katastrofaalinen: Libanonin punnan virallinen kurssi on noin 1500 puntaa per 1 USA:n dollari, mutta käytännössä yhdestä dollarista joutuu maksamaan jopa 30 000 puntaa, ja tämä kurssi vaihtelee jatkuvasti eikä sitä voi millään lailla ennakoita.

Polttoaineen, lääkkeiden ja vehnän saatavuus on epävarmaa, ja silloin kun niitä on saatavilla - lähinnä pimeillä markkinoilla - niiden hinnat ovat niin korkeita, että harvalla on niihin varaa. Ukrainan sodan vuoksi monia tuotteita ei ole enää ollut saatavilla lainkaan.

Merkittävä osa Libanonin lääkäreistä ja sairaanhoitajista on lähtenyt ulkomaille paremman toimeentulon toivossa, ja tämä on jättänyt sairaaloiden toimintakyvyn heikoksi. Kun sekä lääkäreistä että henkilökunnasta on huutava pula, apua saavat vain ne, joilla on maksaa kaikesta dollareilla.

Jos tuontituotteita ylipäänsä on saatavilla, niiden mustan pörssin hinta, aina dollareissa, vaihtelee päivästä päivään, ja käytännössä hinnat ovat niin korkeita, ettei suurimmalla osalla kansasta ole niihin varaa. Sähköverkko ei toimi, joten sähköä saadaan vain yksittäisistä dieselkäyttöisistä aggregaateista, silloin kun jostain saadaan ostettua dieseliä, joka tietenkin on hyvin kallista. Tyypillisesti ihmiset saavat koteihinsa sähköä pari tuntia vuorokaudessa, jos heillä on varaa siitä maksaa.

Libanonin talouden kulmakivi oli ennen helmien ja vihannesten vienti vauraisiin Persianlahden maihin, mutta tuokin vienti näyttää toistaiseksi loppuneen.

Tulevaisuuden suhteen emme ole optimistisia, koska poliittinen epävakaus näyttää jatkuvan ja jatkuvan, eikä maassa ole toimintakykyistä hallitusta.

Libanon tarvitsee ihmeen, ja tuon ihmeen jälkeen kaksikymmentä vuotta, päästäkseen jaloilleen. Rukoillaan, että Libanon ja Libanonissa asuvat palestiinalaiset selviävät.

Kassem Aina

Kassem Aina

Beit Atfal Assumoud -järjestön johtaja Kassem Aina Palestiinan suurlähetystössä Beirutissa. Sabran & Shatilan verilöylyn 40 v. -muistotilaisuudessa 16.9.2022.

Palestiinalaisella Beit Atfal Assumoud (BAS) -järjestöllä on toimintakeskukset Libanonin kymmenessä pakolaisleirissä. Ne tarjoavat koulutus-, terveys-, kulttuuri- ja sosiaalityön palveluita palestiinalaisperheille, syyrialaisille ja köyhille libanonilaisille. BAS otti 46 vuotta sitten Kassem Ainan johdolla vastataken Tell al-Zaatarin leirin tuhossa orvoiksi jääneistä lapsista. BAS on auttanut tuhansien perheiden lapsia palveluillaan ja tarvittaessa hätäaputyöllä. Kassem Aina oli 2009 Nobelin rauhanpalkintoehdokas (www.socialcare.org)



SIRKKU KIVISTÖ

EU-kansalaisaloite: Kauppa laittomien siirtokuntien kanssa lopetettava

Euroopan unioni ja sen jäsenmaat pitävät miehitysvallan miehittämilleen alueille rakentamia siirtokuntia kansainvälisen lain vastaisina. Kansainvälinen laki yksiselitteisesti kieltääkin kolmansia osapuolia tunnustamasta ja millään tavalla avustamasta tällaisia siirtokuntia. Tästä huolimatta EU on sallinut kaupankäynnin esimerkiksi Israelin miehittämilleen palestiinalaisalueille rakentamien siirtokuntien kanssa, mikä merkitsee käytännössä niiden tunnustamista ja miehityksen ja laitottoman maanvaltaamisen tukemista.



Pari vuotta sitten joukko EU-kansalaisia esitti EU-komissiolle EU-kansalaisaloitteen siirtokuntakaupan kieltävän lain säätämiseksi. Komissio kieltäytyi rekisteröimästä aloitetta vedoten puuttuviin valtuuksiinsa. EU:n oma tuomioistuin hylkäsi ratkaisussaan komission perustelut, ja kansalaisaloite on nyt rekisteröity.

EU:n kansalaisilla on vihdoin mahdollisuus saada EU noudattamaan kauppapolitiikassaan kansainvälistä lakia ja kieltämään voitontavoittele miehityksestä ja kaupankäynti laittomien siirtokuntien kanssa nyt ja tulevaisuudessa.

Tarvittavien miljoonan allekirjoituksen keräämiseen tarvitaan kaikkien Palestiinan ja muiden laittomasta miehityksestä kärsivien alueiden tilanteesta ja kansainvälisen lain kunnioittamisesta

välittävien ihmisten ja organisaatioiden panosta. ANNA ÄÄNESI osoitteessa www.rauhanpuolustajat.org/eun-kansalaisaloite-siirtokuntatuotteiden-kieltamisesta/ tai skannaamalla viereinen QR-koodi ja levitä keräystä eteenpäin! (Huom! Antamasi tiedot eivät ohjaudu kampanjan sivustolle, vaan ne menevät salattuina suoraan EU:n viralliseen ECI-tietokantaan, mistä ne tuhotaan kelpoisuuden tarkastuksen jälkeen.)

Kansalaisaloitteen takana on laaja kansalaisjärjestöjen, ruohonjuuriliikkeiden ja poliitikkojen yhteenliittymä. Tarkempaa tietoa EU-kansalaisaloitteesta saa #StopSettlements-kampanjan nettisivuilta <https://stopsettlements.org/>.

Vertaistuella kohennusta kummilasten vanhempien työoloihin

Palestiinalainen **Soheil** asuu Ein el-Helweh -palestiinalaisleirissä Saidassa. Hänen perheensä pakeni aikanaan Libanoniin Saffourien kylästä Nasaretiin läheltä. Soheil haluaa huolehtia perheestään, vaimostaan Raniasta ja kolmesta lapsestaan. Aamuisin hän ottaa kärrynsä ja lähtee penkomaan lähialueen roskiksista rautaromua ja muuta kiertettäväksi kelpaavaa. Saaliinsa hän tuo tuttuun myyntipaikkaan ja toivoo saavansa päivän ansi-
on.

Soheil on Libanonin epävirallisen kierrätystalouden työvoimaa. Hän altistuu työssään myrkyille ja tapaturmille. Ponnistelu ei tee hyvää hänen vaivalloisesti kulkevalle hengitykselleen ja kipeälle selälleen. Mutta sisu ei anna periksi lais-
taakaan isän velvollisuuksista.

Beit Atfal Assumoud (BAS) -yhteistyöjärjestön kummihakemuksissa ja vuosiraporteissa kerrotaan myös vanhempien asemasta työelämässä. Kun monissa papereissa isien ja muutamien äi-

tienkin työksi on mainittu romunkeräys, selvitimme asiaa.

BASin sosiaalityön piirissä on kaikkiaan yli tuhat lasta. Vain puolella lapsista oli isä elossa ja perheen huoltajana. Näistäkin isistä yli 25 % oli sairauden tai tapaturman takia työkyvyttöminä. Parillakymmenellä prosentilla oli joko päiväkohtaisesti tai kausittain tarjolla olevaa pienituloista työtä.

YK:n palestiinalaisia avustavan UNRWA-järjestön ja Beirutin Amerikkalaisen Yliopiston tutkimuksen mukaan yli 70 % Libanonin palestiinalaisista joutuu tekemään huonolaatuista työtä. Tämän vuoden alussa Libanonin parlamentissa tehtiin viimeisin yritys avata maan työnakkinoita osittain myös palestiinalaisille. Maroniittikristittyjen ryhmä kaatoi esityksen. Nykyinen työainsäädäntö syrjii palestiinalaisia ”ulkomaalaisina”.

Mahmoud Abu Hamdeh on Beit Atfal Assumoud-järjestön toimintakeskuksen johtaja Ein el-Helweh -leirissä Saidassa. Hän kutsui kymmenkunta romunkerääjää palaveriin. Romunkerääjät antoivat monipuolisen kuvan työstään. Työ on vapaata omaa yrittäjyyttä, mutta epävarmaa. Kun keräystoimintaa ei ole mitenkään organisoitu, kerääjät voivat törmätä vihamieliseen kohteluun. Heitä voidaan syyttää varkaiksi. Naispuolisille romunkerääjille huudetaan hävyttömyyksiä. Työn vastaanottajat voivat nöyryyttää heitä. Tehtäessä työtä ilman suojauksia kerääjä altistuu myrkyille ja tapaturmille. Työssä voi tulla eteen pelottavia-
kin tilanteita. Saidan alueella Mieh Mieh -leirin läheisyydessä hyökkäsivät jätekasasta kerääjän kimppuun ampaiset. Kaikesta huolimatta osa palaveriin osallistuneista romunkerääjistä oli tyytyväisiä. Monellehan - kuten Soheilille - se on ainoa mahdollisuus hankkia perheelle elantoa.

Pitkään muhinut jätekräisi tuli esille 2015, kun Beirutin suuralueen kaatopaikka suljettiin. Syntyi protestiliike ”Täällä haisee”. Beirutin Amerikkalaisen Yliopiston antropologi-



KUVAT: SIRKKU KIVISTO

Romunkerääjä Tariq al Jadidehin alueella, Sabran osuuskaupan kulmauksessa



Aulikki Ansamaa lahjoitti keräyshanskat Mahmoud Abou Hamdehille.

an professori **Elisabeth Saleh** on tutkinut maan sirpaleisesti tai ”hällä väliä” -tyyillisellä järjestettyä kierrätystaloutta ja jätehuollon työntekijöitä. Jätehuolto on iso talouden haara Libanonissa. Osaksi romulle tulee käyttöä paikallisessa teollisuudessa, mutta vientituotteena metalli, kupari ja muut löydöt ovat huomattava tulonlähde Libanonille. Romunkerääjät ovat merkittävä epävirallinen työvoimaresurssi maan jätebisnekselle.

Lapsetkin penkovat jättekasoista kierrätyskelpoista tavaraa. He vievät niitä pieniin keräyspeisteisiin. Päiväansio on 3-4 dollaria. Aikuiset kerääjät luovuttavat löytönsä isompien keräysyritysten paikkoihin. Parhaimmillaan ansio voi olla 14 dollaria päivässä. Kun tutkija korona-aikana kysyi kerääjiltä, eivätkö he pelänneet tartuntoja, he vastasivat: ”Me kuollaan ennemmin nälkään kuin koronaan.”

Vuonna 2018 romukupari oli Libanonin kolmanneksi tärkein vientituote, sen vientituotot olivat 146 miljoonaa dollaria. Romuraudan vientituotot olivat 142 miljoonaa dollaria. Eniten romua on viety Turkkiin ja Bulgariaan.

Etelän suuntaan Beirutista on merennantaan kehkeytnyt laitton kaatopaikka-alue. Valtatielle päin paikka on rajattu roskamuurilla. Nyt jätevuori on jo noussut näkyviin muurin takaa.

Soheilille romunkeräys tarjoaa mahdollisuuden ansaita perheen tarpeisiin, mitä hän ehdottomasti haluaa. Tapaamisessa Mahmoud Abou Hamdehin kanssa sovittiin, että hän järjestää Saidaan perheneuvolan psykologi **Mohammad Arrabin** kanssa tapaamissarjan romunkerääjille. Ammatillisesti opastetun vertaistuen avulla kerääjät

voivat itse organisoitua parantamaan työolojaan.

*Sirkku Kivistö
AKYSin kummitoiminnan vastuuhenkilö*



Historiankirjoituksen mestari

Ibn Khaldun (s. 1332 Tunisissa, k. 1406 Kairossa) kasvoi varakkaassa, koulutusta arvostavassa perheessä, jolla oli korkean tason poliittiset yhteydet. Nuorena hän koki Pohjois-Afriikkaakin ravistelleen ruttopandemian, joka tappoi suurimman osan hänen perheestään ja opettajistaan. Alueella oli tuolloin lukuisia kaupunkivaltioita, joiden sulttaanit ja valtasuhteet vaihtelivat jatkuvasti, ja lisäksi kaupunkien ulkopuolella elävillä beduiiniheimoilla oli omat lakinsa ja tapansa. 20-vuotiaasta keski-ikäiseksi Ibn Khaldun palveli lukuisia eri sulttaaneja neuvonantajana ja avustajana sekä diplomaattina. Välillä hänen vaarallisenä työnään oli kerätä veroja villeiltä berberiheimoilta.

Ibn Khaldun keräsi valtavan laajat tiedot Pohjois-Afrikan historiasta, heimoista, kulttuureista ja maantieteestä, ja hän suhtautui kriittisesti kaikkeen oppimaansa. Hän ei tyytynyt pitämään historiaa kokoelmana viihdyttäviä tarinoita vaan pyrki arvioimaan, mikä oli uskottavaa ja todennäköisesti tapahtunutta ja mikä puolestaan vahvasti liioiteltua tai täysin mielikuvituksen tuotetta. Tällaisen analyysin kautta hän halusi löytää historiasta yleisiä suuntaviivoja ja selvittää, miksi eri kuningashuoneet ja kulttuurit nousevat, kuolevat ja sitten rappeutuvat.

Ibn Khaldunin tunnetuin teos, *Muqaddimah* (suomeksi Johdanto) on hänen valtavan historia-

teoksensa ensimmäinen osa, jossa hän hahmottelee koko tuntemansa maailman historian sekä inhimillisen toiminnan periaatteet ja lainalaisuudet. Kirjaa on pidetty tieteellisen historian tutkimuksen, sosiologian, taloustieteen, antropologian ja jopa ekologian alalla uraa uurtavana.

Ibn Khaldunin historianfilosofian keskeinen käsite on *asabiyyah*, jonka voi kääntää vaikkapa solidaarisuudeksi. Hänen mukaansa sellaiset yhteisöt ja kulttuurit, joilla on voimakas yhteenkuuluvuuden tunne ja yhteinen päämäärä, ovat vahvoja. Ibn Khaldun antaa runsaasti esimerkkejä, kuinka tällaisia kulttuureja on erityisesti beduiineilla ja yleisemmin valtakuntien periferiassa, hallitsevien kulttuurien ulkopuolella. Kulttuurin kehittyessä solidaarisuus vähenee, ja pitkälle kehittynyt kulttuuri vääjäämättä rappeutuu, koska solidaarisuuden tilalle tulee individualismi, yllälyyden tavoittelu ja pyrkimys edistää omaa asemaa muiden kustannuksella. Rappeutuva kulttuuri joutuu lopulta luovuttamaan asemansa uudelle, vahvemmalle kulttuurille, joka on vähemmän hienostunut mutta solidaarisempi. Tällaisen syklisen kehityksen Ibn Khaldun näki lukuisia kertoja Pohjois-Afrikassa. Hänen mukaansa kulttuureilla, kuten yksilöillä, on luonnollinen elinkaari, ja kehittyvä kulttuuri sisältää aina myös oman tuhonsa siemenen.

Ibn Khaldunin ajatukset tulivat Euroopassa huomion kohteeksi etenkin 1800-luvulta lähtien. Yhteiskuntatieteilijät, kuten sosiologian isänä pidetty **Auguste Comte**, ja historianfilosofit, kuten **Hegel**, huomasivat tämän oppineen arabin muodostaneen samansuuntaisia teorioita kuin he jo muutama sata vuotta aikaisemmin. Monien **Adam Smithin** keskeisistä ajatuksista huomattiin myös olevan läsnä Ibn Khaldunin talusteorioissa. 1900-luvulla suuria historian suuntaviivoja eri sivilisaatioiden vertailun kautta hahmotelleet saksalainen **Oswald Spengler** ja brittiläinen **Arnold Toynbee** päätyivät samankaltaiseen näkemykseen historian syklisyydestä kuin Ibn Khaldun.

Ibn Khaldun totesi *Muqaddimahssa*, että kun valtakunta kasvaa, matalista veroista saadaan iso verokertymä. Kun valtakunta rappeutuu, korkeista veroista saadaan pieni verokertymä. Tästä ajatuksesta hän lienee ollut viime vuosikymmeninä kaikkein kuuluisin, sillä **Ronald Reagan** ei koskaan väsynyt toistelemaan sitä ja muistuttamaan, kuinka jo keskiaikainen arabi ymmärsi tämän faktan.



Ibn Khaldun.

Jussi Sinnemaa

Unohdettu Jemen

Kun Jemeniä yli kolmekymmentä vuotta hallinnut presidentti **Ali Abdullah Saleh** joutui pitkällisten levottomuuksien jälkeen luopumaan valasta 2011, maa ajautui poliittiseen epävakauteen. Jemen on pitkälti heimoyhteiskunta, erilaisia valtakeskittymiä on lukuisia, ja liittolaisuudet ja vihollisuudet vaihtelevat eurooppalaisittain katsottuna varsin yllättävillä tavoilla. Syyskuussa 2014 pääkaupunki Sanaan ja sitten vähitellen suurimman osan muuta Jemeniä valtasivat niin sanotut houthi-kapinalliset (virallisesti Ansar Allah, Jumalan puolustajat), jotka edustavat Jemeniä perinteisesti hallinnutta zaidilais-shiialaista islamin haaraa.

Jemenin pohjoinen naapuri Saudi-Arabia väitti, että houthit olivat sen verivihollisen, shiialaisen Iranin, kontrolloimia, vaikka tällaisesta ei ollut juurikaan näyttöä. Saudi-Arabia ei suvainnut sitä, että sen sunnalaiset liittolaiset syöstiin Jemenissä vallasta, ja niinpä keväällä 2015 se, yhdessä Arabiemiraattien ja joidenkin muiden liittolaisten kanssa ja tietysti länsimaiden tukemana, aloitti valtaisan ilmahyökkäyksen houtheja vastaan. Upporikkaiden ja hampaisiin asti varusteltujen sekä USA:n ja Britannian täyttä tukea

nauttivien öljyvaltioiden odotettiin nujertavan rutiköyhän jemeniläisen sissiliikkeen nopeasti. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan sota jatkui yhtäjaksoisesti tämän vuoden (2022) huhtikuussa sovittoon tulitaukoon asti.

Jemenin sota on ollut humanitaarinen katastrofi, jolle on nykymaailmassa vaikea löytää vertailukohtaa. YK:n kehitysohjelman (UNDP) viime vuoden lopulla julkaiseman raportin mukaan tuolloin sodassa oli jemeniläisiä kuollut lähes 380 000. Näistä noin 150 000:n arvioitiin kuolleen väkivaltaisesti ja loppujen nälkään ja lääkkeiden puutteeseen. Raportin arvion mukaan noin 70 % kuolonuhreista on ollut alle viisivuotiaita lapsia. Saudi-Arabia liittolaisineen on ylläpitänyt ankaraa kauppasaartoa, jolloin ruokaa, lääkkeitä tai polttoainetta ei juurikaan ole ollut saatavilla. Enemmistö jemeniläisistä on elänyt, ja elää edelleen, ulkomaisten järjestöjen ruoka-avun varassa.

Ehdokkaana ollessaan USA:n presidentti **Joe Biden** lupasi lopettaa Saudi-Arabian hyökkäyssodan tukemisen, mutta valituksi tultuaan hän on päätenyt tukemaan täysin maan diktaattoria, kruununprinssi **Muhammad bin Salmania**, aivan kuten teki hänen edeltäjänsä **Donald**

Trump. Tänä kesänä julkaistun USA:n valtiontalouden tarkastusviraston (Government Accountability Office, GAO) raportin mukaan USA:n puolustusministeriö on tukenut Saudi-Arabiaa ja Arabiemiraatteja 55 miljardilla dollarilla Jemenin sodassa! Kyseessä on siis laiton ja moraaliton hyökkäyssota, jota käyvät kaksi satumaisen rikkaata öljyvaltiota yhtä maailman köyhimmistä maista vastaan.

Tämän vuoden huhtikuussa sovitun tulitaukon on toistaiseksi pitänyt melko hyvin. Pääkaupunki Sanaan kansainvälinen lentokenttä sekä tärkeä Punaisenmeren satama Hodeidassa on saatu käyttöön, ja avustusjärjestöt ovat voineet toimittaa materiaalia Jemeniin sekä auttaa paikallisia toimijoita melko vapaasti. Nyt lokakuun alussa tulitauko kuitenkin umpeutui, eivätkä osapuolet näyttäneet olevan valmiita kompromisseihin, joita sen jatkaminen vaatisi. On selkeä vaara, että sota kiihtyy taas. Kymmenet avustusjärjestöt ovat vedonneet osapuoliin, jotta tulitauko jatkuisi; voidaan vain toivoa, että näitä vetoomuksia kuunnellaan.

Jussi Sinnemaa



Sanaa on yksi maailman vanhimmista yhtäjaksoisesti asutuista kaupungeista.



SIRKKU KIVISTO

Tämän vuoden aikana Israel on tappanut 49 gazalaista

Tämän vuoden aikana Israel on tappanut 49 gazalaista. Israel ilmoittaa hyökkäävänsä ”ennalta-ehkäisevästi” ikään kuin gazalaiset voisivat saada aikaan juuri minkäänlaista tuhoa israelilaisille. Israelin hyökkäyksissä kuoli viime vuonna 254 gazalaista ja 1900 haavoittui. Uhreiksi kelpaavat kaikki, jotka huonoksi onnekseen ovat vääriellä hetkellä pommitusten alla. Uhreiksi jäävät aikuiset, lapset ja vanhuksen ilman sen kummempaa harkintaa.

Suomessa media tiedotti viime vuonna näistä hyökkäyksistä, mutta tänä vuonna aihe ei enää kiinnostanut Suomen mediaa kovinkaan paljon, Gaza ei ole eurooppalainen valtio, kuten Ukraina, ja sen väkimäärä on pienempi. Kuitenkin gazalaisten tuska on yhtä suuri kuin ukrainalaisten eikä Gaza ole kovinkaan kaukana Euroopasta. Israel ja Egypti ovat sulassa sovussa päättäneet rajoittaa gazalaisten matkustamista ja oikeutta päästä merellä isojen kalasaalien luokse.

Aseita ja rakennustarvikkeita ei Gazaan saa viedä, eikä kaikkia ruoka-aineitakaan. Gazalaiset joutuvat kokoamaan asumuksia rikkinäisistä seinistä ja katoista. Kuten Ukraina, myös Gaza tarvitsisi länsimaiden apua, jota ei tule. Niinpä AKYSin kaltaiset kansalaisjärjestöt joutuvat ottamaan vastuun auttamisesta.

AKYS on vuodesta 2009 lähettänyt säännöllisesti rahaa Gazaan. Vuosittaiset rahalahjoitukset ovat pysyneet 1000 euron paikkeilla. Vuosi sitten, kun Isrelin hyökkäys oli erittäin tuhoisa, AKYSin jäsenet saivat kokoon 4800 euroa Gazaan lähetettäväksi, mikä oli jo merkittävä summa. Tänä vuonna olemme lähettäneet 3500 euroa.

Gazalainen psykologi Loreina Tarazi lähetti lämpimän kiitoskirjeen ja totesi, että tärkeintä on tietoisuus siitä, että pohjoisessa Suomessa on ihmisiä, jotka välittävät heistä.

Vuosi sitten Gazassa pidettiin mielenterveyswebinaari, jossa Loreina piti esitelmän. AKYSin liitteessä oli kuvia webinaarista. Kun emme ole saaneet tuoreempia kuvia, julkaisemme tässä numerossa saman vuodentakaisen kuvan.

Ilona Junka



PMRS:N ARKISTO

Psykologi Loreina Tarazi, psykoterapeutti ja hallinnollisissa tehtävissä tiimipäällikkö. Tarazi tekee myös PMRS:n palvelutoiminnan tutkimuksellista seurantaa, jonka tuloksia AKYS välittää suomalaiselle yleisölle.

YK - Kansainvälinen päivä solidaarisuuden osoittamiseksi Palestiinan kansalle

Tervetuloa Palestiina-solidaarisuustapahtumaan 26.11.2022 klo 17:00

Paikka: Narrin näyttämö Sörnäisten rantatie 31, 3. krs., 00500 Helsinki

YK:n suosituksen mukaan solidaarisuuden osoittamisen päivänä tuodaan esiin palestiinalaisten kohtaamat epäkohdat; evätyt oikeudet itsehallintoon, kansalliseen itsenäisyyteen ja mahdollisuus palata hallinnoimaan kotimaataan ja omaisuuttaan. Myös kansalaisyhteiskuntaa rohkaistaan osoittamaan julkista tukea ja antamaan näkyvyyttä Palestiinan asialle.

Ohjelmassa palestiinalaista musiikkia, ajankohtaisia palestiinalaisten tilanteesta, kuvaelmia, baasari.

Kutsujina Suomen Palestiinalaisten siirtokuntayhdistys ja PAND taiteilijat rauhanpuolesta

Eduskunnan Palestiina-ystävyyssryhmän seminaari solidaarisuuspäivänä, tiistaina 29.11.2022 klo 09.00-10.30, Pikkuparlamentti, Kansalaisinfo, Arkadiankatu 3, Helsinki.

AKYS-tiedote 2/2022
Arabikansojen ystävyysseura ry



AKYS
Arabikansojen ystävyysseura ry
c/o Ilona Junka, pj.
Metsäpurontie 17 A 7
00630 Helsinki

Päätöimittäjä Ilona Junka
Taitto Asmo Koste

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet eivät ole Arabikansojen ystävyysseuran virallisia kantoja.

Tutustu toimintaamme, liity AKYSin jäseneksi
AKYSin Facebook-sivut
akys.fi
Yhteydenottopolku: yhdistys → yhteyslomake
Jäsenmaksutili FI97 8000 1201 6693 56
ja viitenumero 70001.
Jäsenmaksu 25 €, pienituloisille 10 €

Avusta AKYSin kautta
Antamalla yhteystietosi saat AKYSiltä raportteja keräyksestä ja keräysvarojen käytöstä.
Akysin tukitilit:
Libanonin palestiinalaispakolaiset:
Kummilapsitili
FI93 8000 1101 2300 02, viite 1009
Päiväkotitili
FI56 8000 1700 4747 46, viite 2008
Kummivanhustili
FI20 8146 9710 0461 36, viite 2011
Palestiina:
Gaza-tukitili FI95 8000 1300 9905 05, viite 3214

Rahankeräyslupan myöntäjä: Poliisihallitus. Lupa RA/2020/1032. Toimeenpanalue: Koko Suomen alue
Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Varat käytetään vähävaraisten palestiinalaisten tukemiseen Libanonissa, Länsirannalla ja Gazassa.

